

תורה

היו האמט אויך
דאס הארין
נאר היין אר פסט
עם באהאר גען

אור ובהירות בעבודת השם במשנת ברסלב

והפתי את לב האזן מברכם
ונתתי לכם לב בשך

ואתחנן - נחמו
גליון לב | תשפ"ב

אור להביות הלב של איש הישראלי
בזמן מאד עני לב השמים לה' ויתברך,
ואין סוף ואין תכלית לתשוקתו

לב ונפש של הברכה

היופי שמתגלה מתוך החורבן

מדוע דווקא ברנע השיא של החורבן, אנו מתחילים להתנחם? // כשנדמה ש"כולו רע" מתגלים הנקודות הטובות

בי תוליד בנים ובני בנים ונשנתם בארץ (דברים ד, כה)

התורה מלמדת אותנו 'כלל גדול' בכל ענייני דרכי עבודת ה' – התחדשות! בכמה מפסוקי הפרשה אנו לומדים על מעלת התחדשות, ומאידך, התורה גם מזוהירה על גודל פגם הזנקה וההתיישנות, כאשר מבאר מוהרנ"ת בליקוטי הלכות (ספר תורה ד' כא) ז"ל:

זה כלל גדול, שעיקר תיקון האדם וכל העולמות הלתיים בו הוא על ידי בחינת 'התחדשות', וכמו שהזכיר אדוננו מורינו ורבינו זכרנו לברכה בקול רם בקול חזק מאד, בעת שהוכיח אותנו ועורר והקין אותנו בדבריו הנוראים, ואמר אז בזה הלשון: 'אלט טאר מען ניט זיין!'. כי עיקר התשובה בבחינת התחדשות, כמו שכתוב 'השיבנו ה' אליו ונשובה חדש ימינו כקדם', ובתיב 'תתחדש נשבר נעוריי'.

גם הגלות, אשר זה עתה בתשעה באב בכינו והתבלנו עליה, ואשר כל הצרות גרמונו על ידה – באה גם כן בעקבות פגם זה של הזיקנה וההתיישנות, כפי שמדייק מוהרנ"ת בפסוקי הפרשה אותם קראנו בתורה ביום תשעה באב:

עיקר הגלות מארץ ישראל וחורבן הבית המקדש וכל הצרות שסובלין בגלות, הכל נמשך על ידי שנפלו מבחינת התחדשות המוחין לבחינת 'שן', בבחינת 'ונשנתם בארץ', 'ונשנתם' דייקא, דהיינו שנושנו שם כאילו קדושת ארץ ישראל ישן נושן, חס ושלום, ועל ידי זה היה כל החורבן כמבואר שם.

כעת, שאנו רוצים להתנחם, ולחזור להמשיך על עצמנו קדושת ארץ ישראל, עד שנוכה לשוב אליה – עלינו להתחזק ולהתחדש מחדש בעבודת ה' התחדשות, בכל עת וזמן, ובפרט בשבת ויו"ט, כפי שממשיך מוהרנ"ת וכתב:

וזה צריכין להמשיך על עצמו בכל יום, כי ה' יתברך מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית, וכמו כן צריך האדם להחדש מוחו בכל יום בבחינת 'חדשים לבקרים רבה אמונתך'. וזה שסיים שם בפסוק 'ידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלקים', 'ידעת היום' דייקא, שצריכין להחדש הדיעות בכל יום, בבחינת 'אשר אנכי מצוך היום' הנאמר בקריאת שמע, שדרשו רבותינו וזכרונם לברכה 'בכל יום יהיה בעיניך כחדשים'.

וכן מסיים שם בפרשה 'ושמרת את חוקיו וכו' אשר אנכי מצוך היום וכו' ולמען תאריך ימים על האדמה'. כי זה עיקר קדושת ארץ ישראל, שהנהגתה על ידי השגחה ונפלאות, שהוא בחינת חידוש העולם שלעתידי, ששם יכולין לזכות לדעת זהו, מי שזוכה להמשיך על עצמו בשלימות קדושת ארץ ישראל – שיוכה להתחדש בכל יום ממש, מכל שכן בשנינו הונמנם הקדושים שהם שבתות וימים טובים וראשי חודשים.

את היסוד הזה, למד מוהרנ"ת מתוך סיפור שאירע אצל רבינו, ומעשה שהיה כך היה:

"דיבר עם אחד שהיה קובל לפניו מאד על ריבוי מעשיו המכוערים, כי זה האיש היה חפץ מאד להתקרב להשם יתברך ולצאת ממעשיו הרעים, אך בכל פעם התגברו עליו יותר, עד שעברו עליו ימים ושנים הרבה ולא זכה לצאת ממה שהיה צריך לצאת. אך אף על פי כן התחזק את עצמו ביותר וחתר בכל פעם להתקרב להשם יתברך, והיה קובל מאד מאד לפניו ז"ל על עכירת מעשיו רחמנא ליצלן, והשיב לו רבינו ז"ל בחכמתו, בתמימות ובפשיטות: 'אין לי עם מי לדבר, כי כבר כולו רע!'. ותיכף נתעורר האיש הנ"ל וענה ואמר לרבינו ז"ל: 'הלא עם כל זה אני מתגבר לפעמים להמשיך את עצמי לקדושת ישראל וכו'. ענה רבינו ז"ל ואמר לו: 'הוא מעט דמעט'. ותיכף אמר לו, שירגיל עצמו לילך עם מאמר 'אזמרה לאלקי בעודי'."

מסיים מוהרנ"ת וכותב: 'כל זה סיפר לי רבינו ז"ל, והבנתי כוונתו הקדושה שדייקא על ידי זה החיה את האיש. כי כבר נפל בעיני עצמו כל כך עד שלא היה אפשר להחיותו בשום דבר, רק כשאמר לו שהוא כולו רע אז נתעורר בעצמו והתחיל להרגיש מעט קדושת הנקודות טובות שנמצאין בו עדיין, ואז אמר לו שילך עם מאמר אומרה" (ליקוטי הלכות, ראשית הגז ד, ו. ונעתק בחיי מוהר"ן אות תקסט).

דווקא כשאתה חש 'שחורה אני' – דווקא אז ונאווה! מתוך השחרות הזו עולים ומאירים רסיסי הטוב באור חדש לגמרי.

כאשר חרב בית המקדש ונותרנו בעירום ובחוסר כל, באותו רגע התחיל להתנוצץ אור חדש של נחמה. מיד לאחר שהחל בית המקדש להיחרב – אנו נכנסים לשבע שבועות של נחמה. כי דווקא החורבן הגדול גילה את ההתפארות והטוב שנעלמים בכל יהודי בפרט, ובעם ישראל בכלל.

זהו מה שאומרת כנסת ישראל לאומות העולם: "אל תראוני שאני שחורות", כי אף שנפלת לשחרות ונפילה שאין כמוה, אל תחשבו שכעת אני כמוכם חלילה. דווקא כעת יתגלה ההבדל שבינינו לביניכם, ודווקא מפני כך יחוס עלינו אבינו ויקרבנו ויגאלנו במהרה, אמן.

הבוקר שאחרי תשעה באב מגלה בפנינו מציאות מעוררת תמיהה; אך אתמול ישבנו על הארץ והורידו עינינו דמעה, על החורבן הנראה בעינינו קִשְׁבֵר נצחי שלעולם לא יתרפא. והנה, הפלא ופלא, אך הגיעה שעת חצות היום, התרוממנו מנוחמים ומחוזקים לקראת יום המחור, ליום רגיל ושמה של תורה ועבודה.

במהשך אנו נכנסים לשבע שבתות של נחמה אחר נחמה, בהם ה' קורא לנו על ידי נביאיו להתנחם ולשוב אליו, כאשר הוא מצדו מחכה כבר לפתוח עבורנו את שערי התשובה, באהבה אינסופית.

השינוי העצום שאנו עוברים בין הרגע שלפני שעת חצות לבין הדקה שלאחר מכן, הוא בלתי נתפס! הרי אנו יודעים שזהו הזמן בו הוצת האש בבית המקדש, ואם כן עלינו להבין מהו ההסבר לרוח הנחמה שיוורת עלינו אז, ואיך נוכל ללמוד ממנה להביט על המשברים שממלאים את חיינו, בהסתכלות נכונה.

מוהרנ"ת בליקוטי הלכות (ראשית הגז, הלכה א) מתייחס לאותם רגעים, ומגלה לנו כיצד בתוך האש שאחזה בבית המקדש טמון סוד התקווה הנעלמה. ואלו הם דבריו:

כאשר נשרף בית המקדש, ונעלמה ההתפארות שמתפאר ה' בעמו ושוכן בתוכם, הפכו להיות עם ישראל כ'עם בין העמים', ללא שום חשיבות ותהילה. אך דווקא אז, מתוך המציאות החדשה אליה הם נפלו, האיר השוני וההבדל העצום בתכלית שיש בין ישראל לעמים.

דווקא, כאשר היהודי נפל לשפלות שכזו, והוא עומד בשורה אל מול גוי ואפילו המרומם ביותר, מיד לעומתו עולים מעט הנקודות הטובות, החצויות והשבורות שיש בו, ומאירים באור יקרות. וכאשר מאיר הטוב שבו, חוזרת ההתפארות העצומה שיש לה' ממנו, ואז מתנחם בורא העולם ומשיב אותו על חיקו בחיבה וחמלה.

חז"ל מביאים שילדתו של משיח הייתה באותה עת, זמן חצות היום של תשעה באב, כאשר המשמעות של כך מורה לנו שאז החלה הלידה וההתנוצצות של הגאולה. כיון שדווקא אז, כאשר הושפלו היהודים עד עפר, נוצרה הדרך לגאולתו של משיח, על ידי מעט הטוב שמאיר דווקא מתוך חושך שכזה. ובסוף, הוא זה אשר ירים את קרנו של היהודי בתכלית, ויחזיר אותו לגדולתו האמיתית.

בדרכיו להתייעע ולטרוח וכו' ולעבוד ה' כמותו" (שיחות הר"ן, קסה).

ומי שיתייגע, יזכה לגדולות ונצרות. כפי שמוכח שם בשיחות הר"ן: "ופעם אחת סיפר עם אחד מעניינים אלו, והתפאר לפניו מעוצם גדולת מעלתו והשגתו הגבוהה העצומה וכו', כמו שמתפאר ומתגרה עם חברו בגדולות כדי שיתקנא בו חברו. וזה האיש אמר לו: מי יוכל לבוא לזה לזכות למדרגתכם, כי יש לכם נשמה גבוהה מאד בוודאי?! והקפיד רבינו ז"ל מאד על זה. ואמר: זהו החיסרון שלכם, שנדמה לכם שעיקר גדולת והשגת הצדיקים הגבוהים הוא רק מצד הנשמה הגבוהה שיש להם, כי באמת לא כן הדבר, רק כל אחד ואחד יכול לזכות לבוא למדרגתי להיות כמוני ממש, כי העיקר תלוי רק בביגיעות ועבודות באמת! וכן שמעתי גם כן כדברים האלה מפיו הקדוש כמה פעמים שהעיקר תלוי רק בביגיעות ועבודות" (שם).

ר' מנחם: האמת, שכשדוברת על תעניות, נזכרת גם מהענין של תענית דיבור.

רבי שמחה: נכון, המשנה ברורה כבר כותב: "ראיתי כתוב בספר אחד, שכשאתם רוצה להתנדב תענית, טוב יותר שיקבל תענית מן הדיבור ממה שיקבל עליו מן האכילה, כי ממנו לא יהיה לו נזק לא בגופו ולא בנשמתו ולא יחלש עי"ז. וכעין זה כתב הגר"א באיגרתו, שצריך האדם לייסר עצמו לא בתענית וסיגופים כי אם ברסן פיו ובתאוותיו, וזהו התשובה" (משנה ברורה, סימן תקנ"א ס"ק ב).

ובמיוחד בימי אלול הקדושים, שכבר כתב היסוד ושורש העבודה: "ורבים וכן שלמים נוהגים שמקבלים עליהם מראש חודש אלול שלא ידברו שום שיחת חולין, ואשרי חלקם, כי בטלה. גם הוא תועלת גדול מאד ומאד לכוונת התפילה, שאין מבבללים אותו מחשבות זרות. צא ולמד גדול מעלת הבולם פיו משיחה בטלה ממה שכתב הארי"ז ז"ל, וזה לשונו: מי ששומר עצמו בשתיקה ארבעים יום רצופים, בודאי ישיג רוח הקודש בלי ספק, עכ"ל. ועל זה ידוע לב כל הדוויים, ודי בה" (יסוד ושורש העבודה, שם).

ר' מנחם: אבל זה מאד קשה לעשות 'תענית דיבור'?

רבי שמחה: זה מאד קשה, ומאד מאד נעים! כשמתחילים להתרגל לשתוק, מרגישים תענוג עצום. גם כשאתה מתהלך בין בני אדם, אתה כמו בהתבודדות ביערות... אתה מנותק מכל ההבלים שסביבך.

בפרט בתקופה מתוחה זו, שיש כל כך הרבה שיחות ונייעס מכל הכיוונים, בודאי אין לך תענוג גדול מזה.

ושבו, כמו בתענית אכילה ושתיה: גם אם אין עושים 'תענית דיבור' מוחלטת, אפשר וצריך למעט כמה שיותר בדיבורים מיותרים. סוף סוף זהו חיוב מן התורה 'ודיברת בם ולא בדברים בטלים'. וככל ששותקים יותר, כך מתנתקים יותר מהבלי העולם הזה ומתקרבים לה'.

ר' מנחם: הלהבת את לבי.

רבי שמחה: שנוכח אכן לקבל 'קדושת חודש אלול' ולנצל אותו כדבעי.

ר' מנחם: אמן!

אכילה בעודו בגברות התאוה לאכול וכובש תאוותו, וכוונתו למען השם יתעלה ויתרומם - נחשב לו כאילו התענה יום שלם!" (יסוד ושורש העבודה, שער המים, פרק ד).

אגב, הוא מזכיר שם סיגוף מעניין מאד: "גם שמעתי רבים שמקבלים עליהם מראש חודש אלול, שלא יתחכך אף אם יעקצו אותם הכינים והפרעושים מאד, ויסבלו היסטורים ויקבלו באהבה למען שמו הגדול לכפרת עוונותיהם שהעסיכו בהם להשם יתברך ויתעלה, ודבר זה הוא סיגוף גדול ועצום מאד" (שם).

ר' מנחם: כמדומני שרבינו הקדוש נהג בילדותו בסיגוף זה.

רבי שמחה: נכון, זה מובא בפירוש בספר שבחי הר"ן, וזה לשונו שם: "גם הבנו מדרביו שהיה מספר עמנו, שבימי נעוריו בעת שיגע וטרח בשביל עבודת השם, היו לו כמה וכמה מיני סיגופים. וכפי הנשמע ומונח מדרביו שהיה לו כל מיני סיגופים שבעולם, הן לגלול שלג וכו' וכיוצא. ואמר שהסיגוף לאחוז עצמו לבלי לחכך עצמו כלל, זהו הסיגוף הגדול ביותר. והיינו כשמשכים לאדם הדברים השכיחים סמוך לבשר, ודרך כל אדם לחכך עצמו בכל עת שמרגיש איהו נשיכה. והיה מקבל זאת לסיגוף, לאנוס את עצמו לבלי לעשות שום חיכוך לא ביד ולא בגוף ולא בשום איבר. ואמר שזהו סיגוף גדול מאד, כי האדם מונח, והנשיכות מתגברים אז ביותר, והוא אסור לו לזוז בדיבור ולא בשום איבר רק מרגיש כל נשיכה במח. והוא סיגוף גדול מאד (וכבר שמעתי זאת גם משאר אנשים שזהו סיגוף גדול מאד). והוא זכרונו לברכה עשה הכל כל מיני סיגופים שבעולם. והכל בתמימות ובאמת, עד שזכה למה שזכה, אשרי לו" (שבחי הר"ן, כד).

ר' מנחם: מה? אבל אתה מתכוון ברצינות שגם אנחנו נקבל על עצמנו עכשיו סיגופים אלו? הרי לכאורה אין זו הדרך שהלכו בה אנשי רבינו. וגם אני מרגיש שאין לי את הכוחות לזה.

רבי שמחה: תשמע, ר' מנחם. בין אם נהג כך למעשה ובין אם לא, אנחנו חייבים לזכור כל זה, כדי שנתחיל להסתגף בדברים שבהם אנחנו בודאי יכולים וחיבים להסתגף; דברים פשוטים וקטנים, שאנחנו צריכים להתגבר ולהשתפר בעבודת ה', הן בלימוד התורה, הן בעבודת התפילה, הן בהשכמה בזמן, הן באכילה בדרך ארץ. כל אחד כפי אשר יודע נגעי לבבו ומכאוביו.

חייבים להתייעע בעבודת ה'! בלי זה אין סיכוי לזכות למה שצריך לזכות. כפי שהיה רבינו רגיל לומר "בכל פעם שהיה מספר מעוצם הפלגת מעלתו ומדרגתו הגבוהה מאד מאד, היה אומר בכל פעם: אבל מאד יגעתי על זה! איך האב זייער גיהארוועט, איך האב זייער פיל גיפאסט! ועיקר סיפורו בפנינו דברים כאלו, היה בשביל קנאת סופרים, כדי שנהיה מקנאים עצמנו במעלתו הגדולה, כדי שגם אנחנו נעשה כמותו ונלך

ר' מנחם: רבי שמחה, שמעת? המדור שלנו בגיליון 'לבבי' עומד להיסגר.

רבי שמחה: מה קרה?

ר' מנחם: הגיליון עובר שדרוג חדש, ובס"ד מהשבוע הבא פנים אחרות באו לכאן. כל הגיליון ייראה אחרת, עם עיצוב חדש ונפלא, וכך גם כמה מהמדורים יתחלפו ויתחדשו.

רבי שמחה: אני שמח לשמוע. הזמן גרמא להתחדש בהארת אור רבינו הקדוש, לקראת ימי הרחמים והסליחות.

ר' מנחם: אבל מה יהיה עם השיחות חברים' שלנו?

רבי שמחה: מה? אנחנו מדברים בשביל הגיליון? וכי אם אין גיליון אנחנו לא יכולים לדבר? בעזרת ה' נמשיך ונתחזק יחד לאורך ימים.

ובכלל, מגיע עכשיו זמן שאין כ"כ פנאי להרחיב בדיבור, צריכים להתחיל 'לחמם את המנועים' לקראת הימים הנוראים.

ר' מנחם: יש עוד שבועיים עד לתחילת אלול.

רבי שמחה: קודם כל, שבועיים עוברים מהר מאד. ושנית, מוהר"ת כותב שכבר מיום חמשה עשר באב מתחיל הארת הימים הנוראים.

ר' מנחם: אני נזכר ששמעתי פעם ש"חמשה עשר באב" בגימטריא "כתיבה וחתימה טובה".

רבי שמחה: נכון, וזה לא רק גימטריא. יש כאן אכן קשר פנימי בין יום זה לבין הימים הנוראים?

ר' מנחם: מה באמת הקשר ביניהם?

רבי שמחה: חז"ל בעצמם מקשרים בין ט"ו באב ליום הכיפורים שהוא גמר הימים הנוראים, ואומרים במסכת תענית (פרק ד משנה ח): "לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכיום הכיפורים". וזהו מפני שביום זה "מתחיל להתנוצץ הארת

הרצון שנתרצה ה' יתברך לישראל בארבעים ימים האחרונים שהם מראש חודש אלול עד יום הכיפורים" (לשון מוהר"ת בליקוטי הלכות, ברכות הראיה וברכות פרשיות ה, ז).

ואכן, גם העבודות של חודש אלול, מתחילות כבר ביום זה.

ר' מנחם: למשל?

רבי שמחה: למשל, ה"אמירות" שעוסקים מתחילת אלול, שהם: תיקוני זוהר, ספרי רבינו, תנ"ך. כל אלו יכולים להתחיל בהם כבר מיום ט"ו באב.

וכן לדוגמא, התעניות שמתענים אנשים כשרים בימים אלו, מתחילים אותם ג"כ בט"ו באב. כפי שכותב ה'מטה אפרים' וזה לשונו: "יש אנשי מעשה נוהגים להתענות ארבעים יום נגד ארבעים יום שעלה משה רבינו עליו השלום לקבל התורה. ולפי שבשבתות וראשי חודשים וראש השנה אין מתענים, לכן נוהגים להתחיל אחר חמשה עשר באב, שישלימו למספר ארבעים יום" (מטה אפרים, סימן תקפ"א סעיף ב).

ר' מנחם: מה אתה מדבר אתי על תעניות? הרי רבינו לא אחז מתעניות?

רבי שמחה: רבינו לא אחז מתעניות, אך גם לא אחז מריבוי אכילה... ולכן, גם מי שלא מתענה לגמרי, יכול להיות שייקר לעבודה זו, שיתחיל בימים אלו למעט בתענוגי הגוף, ויקיים מה שכותב רבינו בסוף ה"שיר נעים" (הנדפס בתחילת ליקוטי מוהר"ן): "נאכל לבד לקיום נפשותינו ולמעט תאוות טבענו".

ה'יסוד ושורש העבודה' (אותו שיבח רבינו כל כך) כבר כותב בספרו על ענין התעניות בחודש אלול: "ואף מי שיועד בחולשות גופו, שאינו יכול לסגף עצמו כלל בתעניות, החיוב לסגף את עצמו בכל מה דאפשר, דהיינו למעט באכילה ושינה ולהרבות בלימודו. וכתבו ספרי יראים: מי שמפסיק באמצע

נדהמת?

קדושת חודש אלול הממשמש וכא

זכני מעתה שאזכה להכין את עצמי באמת, באופן שאזכה בימי אלו הקדושים שיהיה נמוך בשלמות לבבי ולבב זרעי באמת, עד שאזכה פתיים חיותי שיתקנו אותי הצדיקים האמתיים בשלמות אותי ואת זרעי ואת כל התלויים בי. (ח"א, תפילה פה)

רחם עלי מעתה שאזכה להכין את עצמי מהיום להמשיך עלי קדשת חודש אלו הקדוש, קדשת הדרך תשובה להמשיך משה רבנו וכל הצדיקים האמתיים פעולם בדרך נפלאותיהם הנוראות. כי אין לי שום תקנה כי אם על פי דרך זה שהוא ידוע לה וצדיקה הגדולה האמתיים לבד. (ח"ב, תפילה פה)

כיצד מתנחמים?

עברנו קשה עד שהרגשנו כבר את החורבן, האם עכשיו עלינו למחוק את כל זה, או להפחית את הדעת כדי להתנחם? האם יש לנו להשאיר משהו מה' בין המצרים' למשך כל ימות השנה? מהי באמת הנחמה, הרי סוף סוף החורבן עומד לנו מול העיניים?

אחרי שעברו עלינו לטובה ימי 'בין המצרים', וזכינו על ידי עצותיו ודרכיו הק' של רביה"ק להכניס למעמקי הלב ענין החורבן, עד שגיליתי לעיניי באמת מציאות של חורבן שמביא באמת להתאבל ולקונן עליה, והנה הגיע מוצאי תשעה באב ועומדים אנחנו ב'שבת נחמו' שבו מנחמים אותנו על החורבן, ורצייתי לברר: א) מה בעצם קורה כאן, האם עכשיו 'מחליפים דיסק' ומוחקים מן הזיכרון כל ענין החורבן? ב) מהי בעצם הנחמה, וכיצד מקבלים אותה, הרי החורבן עומד לי מול העיניים? וכי הנחמה היא פשוט להסיח את הדעת ולחזור למצב של קודם בין המצרים?

האמת היא, שענין האבלות על החורבן אין מכניסים עכשיו ב'גניזה', אלא ראוי ונכון שתעמוד לנגד עינינו, וכמו שמבואר בתחילת השולחן ערוך (סי' א סע"ג) "ראוי לכל ירא שמים שיהא מיצר ודואג על חורבן בית המקדש". ואכן, מי כמו רביה"ק ששמירת השולחן ערוך 'כפשוטו' - על כל המשתמע מכך - היא מאבני היסוד לכל אורך ועומק דרכו הק', אכן הוציא את הסעיף הזה מה'אבק' שהצטבר עליה בטענת ה"היינטיגע דורות" והכניס את זה לסדר הימו של ה'איש הישראלי' שגם הוא יזכה להיות 'ירא שמים' ויהיה לו חלק בעבודה נשגבה זו, ולא תהיה רק נחלת יחידי הסגולה, וכמבואר בשיחות הר"ן (שיחה ש): "שמעתי בשמו שאמר שעיקר עבודת איש הישראלי הוא לקום בחצות לילה".

רבינו מדיגש שעבודה זו היא בגדר "עיקר", ולכאורה קמ"ל בזה שבעבודה זו כלולים יסודות הרבה של עבודת ה', עד שהשקעה בעבודה זו היא השקעה של יסוד ו'עיקר' ממש בעבודת האיש הישראלי. וכמו כן המעלות הרבות שאפשר לזכות על ידה, הן גם כן באופן מיוחד ונעלה משל שאר העבודות.

והנה בתחילת החורף של שנת תק"ע, ב'שבת בראשית', בזמן הסתלקות הרה"ק מבארדיטשוב זיע"א, גילה לנו רביה"ק תורה ס"ז תניינא, אשר בה מדובר שעיקר

החורבן היא 'העלמת הצדיק', וההוראה לעובדא ולמעשה היוצאת מתורה זו ברורה מאד: "על כן מאד צריך לזיהר לקום בחצות, להיות מתאבל על חורבן בית המקדש, כי אולי בגלגול הראשון היה הוא הגורם שיחרב הבית המקדש. ואפילו אם לאו, אולי הוא מעכב עתה בנין בית המקדש, ונחשב גם כן כאילו הוא גרם להחריבו, על כן צריך לזיהר מאד לקום בחצות, ולהיות מתאבל מאד על חורבן בית המקדש".

ותורה זו לא נאמרה כלל בימי 'בין המצרים', אלא בפתחה ובתחילתה של השנה... לומר לך שאכן בכל יום ויום ישנו זמן שבו צריכים אנו להשאיר את חלוננו של בין המצרים במשך כל ימות השנה, והיא בשעות הקדושות של חצות הלילה.

וכל זה אינו סותר כלל את השמחה העצומה שצריכה להיות במשך שאר שעות היום, ואדרבה, כמו שהיו אומרים אנ"ש: כשאדם מקיים "בערב ילין בכי", אזי זוכה "ולבוקר רינה", שכן דווקא "אחרי לב נשבר בא שמחה" (שיחות הר"ן, מ"ה).

ובענין הנחמה ששאלת:

הנה לולי היית הוגה בספרי רביה"ק, לא היה לי מה להשיבך. אולם כשאנו זוכים להגות בספרי רביה"ק, התשובה ברורה מאד: אכן השי"ת שולח לנו ומרעיף עלינו טללי נחמה, אולם המקום בו אפשר לראותם ולחיותם היא בהחלט בספרי רביה"ק ותלמידו, ששם באמת מקבלים הסתכלות אחרת גם על החורבן, וגם על התיקון, וכיצד דווקא מתוך עוצם החורבן [לקתה בכפליים] נוצר ומתגלה עוצם הנחמה [נתנחמה בכפליים].

וכפי שמפרש רביה"ק את הפסוק 'נחמו נחמו' בליקוטי מוהר"ן תורה כ"א, שזה אורות והשגות של דעת גדולות כאלה, בבחינת 'מקיפים' ו'מקיפים למקיפים', וכל המקיפים הללו גנוזים ואצורים בספרו של ה'מנחם הגדול', רבינו הקדוש, אשר "זה נחמנו ממעשינו ומעצבון ידיו".

ולכן, אם אכן ברצונך להתנחם ולקבל הסתכלות של גאולה על כלל הבריאה, על כל שלביה; השבירה והתיקון, הגלות והגאולה - גש נא אל ארון הספרים ותוציא משם ספרי המנחם הגדול, ותהגה בהם, ואז אכן תתנחם!

אפשר לשלוח שאלות שיופיע במדור זה להמערכת

"מחמון לא תדברו כלל"

בעיה"ק ירושלים התקיים 'דב שיח' מיוחד ע"י חבורות האברכים - מורשת הנחל, בו התכנסו למעלה ממאה אברכים לשמוע את דבר ה', בפאל מיוחד על נושא הפרנסה, והסכנה בתאוות הממון.

את רב-השיח הנחה הר"ר ראובן שיף שליט"א, והתשובות נשמעו מפ"י הרה"ח ר' מאיר קרליבך שליט"א, הרה"ח ר' שמעון צבי שפירא שליט"א, והרה"ג ר' נתן פיישר שליט"א.

זכות נשים צדקניות

בשבוע פרשת דברים התקיים בעיר בית שמש מעמד נורא הוד אשר ייחקר בספר דברי הימים כאחד מהפעולות שהובילו בס"ד לפתיחת שערי ציון.

בהוראת הרבנים, נאספו מאות נשים צדקניות לבית המדרש 'אנשי הצדיק', ושם מול ארון הקודש הפתוח העתירו בתפילות ודמעות, באמירת תהילים ו'אבינו מלכנו', למען קיום הנסיעה הקדושה לראש השנה.

לדברי העסקנים צפויים בימים הקרובים להתארגן עשרות עצרות בסגנון כזה בכל רחבי ארה"ק.

ושערי דמעות לא ננעלו.

שריד בית מקדשונו

בליל ח' באב התכנסו מאות אברכי כוללי חצות מכל רחבי ארה"ק כשאליהם הצטרפו רבים מאנ"ש, למעמד 'תיקון חצות' על יד שריד בית מקדשונו החרב בעווננו, מקום אשר לא זוה שכינה משם מעולם.

בתחילה נשמעו דבריו המעוררים של הרה"ח רבי שמעון שפירא שליט"א שקונן בככי על חורבן בית מקדשונו והעלמת אור הצדיק, ולאחר מכן אמרו בצוותא 'תיקון חצות' בהתעוררות הלב.

השיבנו ה' אליך ונשובה, חדש ימינו כקדם!

ההנעשה והנשמע

עיה"ק צפת: ביום הילולת האריז"ל התקיימה 'עצרת תפילה' למען הקיבוץ בר"ה על ציונו של רבי שמעון מקרימנטשוק משמש רבינו, השוכן בסמוך לציון האריז"ל.

לטייל בתורתו: התקיים כנס מיוחד לפעילי הארגון, לחזקם ולעודדם בעבודת הקודש.

תורה הזמנית: כעת התחילו אנ"ש בלימוד תורה ס"ה, זוהי ההזדמנות להצטרף לאלפי תמימי הדרך המתהלכים עם התורה, ורואים עולמם בחיים. ניתן לשמוע שיעורים על התורה בקו 'לטייל בתורתו' במספר 04.6277.313

העמוד היומי: בשבוע זה, סיימו את החלק הראשון של ליקוטי מוהר"ן, והתחילו את החלק השני 'ליקוטי מוהר"ן תניינא' במסגרת לימוד העמוד היומי. זה הזמן להצטרף ללימוד הקבוע היומי בספרו של רבינו הק', אשר היא אתחלתא דגאולתנו ופדות נפשנו.

בי"ש רמה ד': נחנכה חבורה חדשה, בו יתכנסו מידי שבוע להתחמם לאורו של רבינו הקדוש ועצותיו.

נקודות

מי שְׁהוּא הוֹלֵךְ בְּגִשְׁמֵיּוֹת כָּל יָמָיו וְאַחַר כֵּן נִתְלַחַב וְרוּצֵה לַיֵּלֶךְ בְּדַרְכֵי הַשֵּׁם וְתַבְרָה, אֲזֵי מִדַּת הַדִּין מְקַמְרָג עֲלָיו וְאֵין מְנִיחַ אוֹתוֹ לַיֵּלֶךְ בְּדַרְכֵי הַשֵּׁם וְתַבְרָה, וּמְזַמֵּן לוֹ מְנִיעָה. וְהַכְּסִיל, כְּשֶׁרוֹאֵה הַמְּנִיעוֹת, חוֹזֵר לְאַחֲרָיו. אֲבָל מִי שְׁהוּא בֵּר דַּעַת, הוּא מְקַרֵּב אֶת עַצְמוֹ אֶל דִּיקָא לְהַשֵּׁם וְתַבְרָה, כִּי הוּא מְסַתְפֵּל וּמוֹצֵא בְּהַמְּנִיעָה בְּעַצְמָה הַבוֹרָא וְתַבְרָה, כִּי בְּאֵמַת הַשֵּׁם וְתַבְרָה בְּעַצְמוֹ נִסְתָּר בְּהַמְּנִיעָה הַזֹּאת. (ליקוטי עצות, מניעות ד')